

Sygn. akt VIII Gz 114/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer (spr.)

Sędziowie: SO Elżbieta Kala

SO Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2018 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **wierzyciela (...) w T.**

o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej – dłużnika **L. C.**

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia

13 marca 2018 r., sygn. akt XV GU 436/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Artur Fornal SSO Marek Tauer SSO Elżbieta Kala

Sygn. akt VIII Gz 114/18

UZASADNIENIE

W sprawie z wniosku wierzyciela (...) z udziałem L. C. nieprowadzącego działalności gospodarczej o ogłoszenie upadłości Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 13 marca 2018 r. postanowił:

- ogłosić upadłość dłużnika L. C. (PESEL:(...)) zam. S. Ul. (...), nieprowadzącego działalności gospodarczej, z wyłączeniem zastosowania w postępowaniu upadłościowym przepisów art. 491¹⁴ do 491²¹ ustawy Prawo upadłościowe,
- wezwać wierzycieli upadłego, aby w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia upadłości zgłosili swoje wierzytelności sędziemu-komisarzowi,
- wezwać osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciężące na nieruchomości należącej do upadłego jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia sędziemu-komisarzowi w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia upadłości pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym,
- wyznaczyć sędziego-komisarza w osobie Asesora Sądowego Sądu Rejonowego P. R. oraz syndyka masy upadłości w osobie T. F. (numer licencji doradcy restrukturyzacyjnego (...)),

5. stwierdzić, że wszczęte postępowanie upadłościowe jest głównym postępowaniem upadłościowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. WE L 160 z 30.06.2000, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 1, s. 191, z późn. zm.; dalej jako: rozporządzenie nr 1346/2000), a jurysdykcja krajowa sądów polskich wynika z art. 3 ust. 1 w/w rozporządzenia nr 1346/2000,

6. zasądzić od uczestnika L. C. na rzecz wnioskodawcy kwotę 4877zł (cztery tysiące osiemset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

7. zobowiązać syndyka do dokonania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym następującej treści:

„Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 13 marca 2018r. w sprawie sygn. akt XV GU 436/17 ogłosił upadłość L. C. (PESEL:(...)) nieprowadzącego działalności gospodarczej, wyznaczył syndyka w osobie T. F. (numer licencji doradcy restrukturyzacyjnego (...)), wezwał wierzycieli aby w terminie trzydziestu dni od dnia niniejszego obwieszczenia zgłosili swoje wierzytelności sędziemu-komisarzowi, jak również wezwał osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia sędziemu-komisarzowi w terminie trzydziestu dni od dnia niniejszego obwieszczenia pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym – na adres: Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, XV Wydział Gospodarczy ul. Nowy Rynek 10.”

W sprawie wierzyciel (...) w T. wniósł o ogłoszenie upadłości dłużnika L. C. - osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej. W trakcie sprawy w piśmie z dnia 6 października 2017r. (k. 86-87) wierzyciel wniósł o oddalenie jego wniosku z uwagi na fakt, że dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień wskutek rażącego niedbalstwa, a gdyby sąd uznał, że nie ma podstaw do oddalenia wniosku, to domagał się ogłoszenia upadłości z wyłączeniem stosowania art. 491¹⁴ – 491²¹ prawa upadłościowego.

Sąd wydał rozstrzygnięcie po ustaleniu, że:

Uczestnik L. C. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą L. C. (...) w okresie od 10 lipca 2000r. do 23 lutego 2016r.

Wyrokiem z dnia 27 września 2011r. Sądu Rejonowego w Toruniu wydanym w sprawie V GC 539/11 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 27 lutego 2012r. w sprawie VI Ga 129/11 zasądzono od dłużnika L. C. i Ł. C. solidarnie na rzecz wnioskodawcy ((...)) kwotę 26.412,53 zł wraz z odsetkami od dnia 23.05.2011r. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 02 czerwca 2011r. wydanym w sprawie V GNc 2325/11 nakazano aby L. C. i Ł. C. zapłacili solidarnie na rzecz wnioskodawcy kwotę 37.788,42 zł z odsetkami od dnia 23 maja 2011r. Egzekucje prowadzone przez wnioskodawcę na podstawie wskazanych tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi okazały się bezskuteczne.

Oprócz wnioskodawcy dłużnik posiada 10 wierzycieli z wierzytelnościami przekraczającymi 200 tys. złotych. Wysokość długu wobec ZUS wynosi około 12.000zł, a pierwsze przeterminowane zobowiązania wobec tego wierzyciela stały się wymagalne w listopadzie 2011r. Wysokość zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego wynosi około 40.000zł, a najwcześniejszy termin ich wymagalności sięga lipca 2011r. Niewypłacalność dłużnika powstała na przełomie lat 2008/2009, a zatem wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnik winien był złożyć najpóźniej z końcem miesiąca stycznia 2009r. Wniosku takiego dłużnik nigdy nie złożył. Dłużnik nie ma żadnego majątku. Nie ma dochodów. Dłużnik jest członkiem zarządu trzech spółek i prokurentem jednej spółki.

Z wniosku wnioskodawcy w niniejszej sprawie toczyło się postępowanie o ogłoszenie upadłości (...) Wniosek został oddalony z uwagi na brak legitymacji czynnej wnioskodawcy, lecz w toku postępowania ustalono, że brak jest również majątku na potrzeby prowadzenia postępowania upadłościowego. Wobec dłużnika toczyło się także postępowanie o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. Wniosek w tej sprawie został oddalony z uwagi na upływ terminów, o których mowa w art. 377 p.u.

Okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy dotyczące istnienia wierzytelności i bezskuteczności egzekucji były między stronami bezsporne. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, gdyż nie były one kwestionowane przez strony i nie budziły wątpliwości sądu. Sąd dał także wiarę w całości zeznaniom dłużnika, gdyż korespondowały one ze zgromadzonymi dokumentami, były spójne i logiczne.

Zgodnie z art. 491² ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r. poz. 2344; dalej jako: p.u.) wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik, z uwzględnieniem art. 8 i 9 p.u. W myśl art. 8 ust. 1 p.u. wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej. Zgodnie zaś z treścią art. 9 p.u. wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze, jeżeli od dnia zaprzestania prowadzenia działalności nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej. Uczestnik miał zarejestrowaną działalność gospodarczą do 23 lutego 2016r., a wniosek w niniejszej sprawie został złożony 30 grudnia 2016r., a zatem w terminie wskazanym w art. 8 ust. 1 p.u.

Postępowanie upadłościowe w stosunku do osoby, która nie jest już przedsiębiorcą może się toczyć wyłącznie według przepisów o upadłości konsumenckiej, gdyż prowadzenie tej upadłości według przepisów ogólnych pozostawałoby w sprzeczności z ich konstrukcją, która na pierwszy plan wysuwa potrzebę utrzymania przedsiębiorstwa poprzez jego sprzedaż w całości, wydzierżawienie, a nadto dopuszcza możliwość prowadzenia przedsiębiorstwa przez syndyka. Żadne z tych działań nie może mieć miejsca gdy brak jest przedsiębiorstwa. Możliwe natomiast jest zlikwidowanie majątku dłużnika, co odpowiada realizacji celów wierzycieli, w tym zakresie w jakim jest to realne wobec braku przedsiębiorstwa. (Komentarz Prawa upadłościowego Prawo Restrukturyzacyjne, P. Zimmerman, Warszawa 2016, CH Beck, str. 17). W okresie roku od wyrejestrowania działalności wierzyciele mogą wnosić o ogłoszenie upadłości w trybie upadłości konsumenckiej z wyłączeniem możliwości ustalenia planu spłat i oddłużenia w przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w art. 491^{14a} p.u.

Dodać należy, że zgodnie z art. 448 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017r., poz. 1508 ze zm.) przepisy o skutkach wszczęcia postępowania co do osoby, majątku i zobowiązań dłużnika lub upadłego stosuje się również do zdarzeń prawnych, które miały miejsce przed dniem wejścia w życie ustawy.

Stosownie do art. 10 p.u. upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

W rozpoznawanej sprawie zgromadzone dokumenty, jak i dowód z wysłuchania dłużnika, pozwoliły ustalić, że dłużnik nie wykonuje swych wymagalnych zobowiązań pieniężnych i to wobec wielu wierzycieli. Zważywszy na wysokość zobowiązań i uchybione przez dłużnika terminy zapłaty, ich niewykonywanie ma też niewątpliwie trwały charakter.

W myśl art. 491^{14a} p.u. w przypadku postępowania wszczętego na wniosek wierzyciela przepisów art. 491¹⁴ – 491²¹ nie stosuje się, jeżeli zachodzą okoliczności wskazane w art. 491⁴ ust. 2- 4.

Z kolei zgodnie art. 491⁴ ust. 2 p.u. sąd oddała wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku:

- 1) w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu V ustawy, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek dłużnika,
- 2) ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli uchylono na podstawie przepisu art. 491²⁰,

3) dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości,

4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Ponadto sąd oddała wniosek o ogłoszenie upadłości:

- jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez dłużnika należytej staranności lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi (art. 491⁴ ust. 3 p.u.),
- jeżeli dane podane przez dłużnika we wniosku są niezgodne z prawdą lub niezupełne, chyba że niezgodność lub niezupełność nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi (art. 491⁴ ust. 4 p.u.).

Natomiast zgodnie z art. 491⁴ ust. 1 p.u. sąd oddała wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd zobligowany był przeanalizować zebrany w sprawie materiał dowodowy pod kątem okoliczności wymienionych w art. 491⁴ p.u., który to przepis określa, w jakich sytuacjach Sąd oddała wniosek wierzyciela o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej uprzednio prowadzącej działalność gospodarczą, a w jakich ogłasza tę upadłość, jednak z wyłączeniem stosowania przepisów art. 491¹⁴ – 491²¹.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że L. C., mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Zebrane w sprawie dowody nie pozostawiają wątpliwości, że L. C. był niewypłacalny co najmniej od stycznia 2009r., kiedy dłużnik zaprzestał regulowania wymagalnych zobowiązań wobec dostawców i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a zobowiązania te wynosiły kilkaset tysięcy złotych (vide: zeznania dłużnika k. 100v), przy czym stan niewypłacalności dłużnika utrzymywał się. Mimo istniejącego już przynajmniej od stycznia 2009r. stanu niewypłacalności, dłużnik nie złożył - na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorców - wniosku o ogłoszenie upadłości w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiły ku temu podstawy. Wniosku o ogłoszenie upadłości L. C. nie złożył również w kolejnych miesiącach, które upłynęły od zaistnienia ku temu przesłanek do czasu wykreślenia jego działalności z ewidencji działalności gospodarczej. Dłużnik naruszył tym samym obowiązek wynikający z art. 21 ust. 1 ustawy. Od naruszenia tego obowiązku do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w niniejszej sprawie (na zasadach przewidzianych dla osób nieprowadzących działalności gospodarczej) minęło przy tym mniej niż dziesięć lat.

W świetle powyższych okoliczności wyłoniła się podstawa ogłoszenia upadłości dłużnika jako osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej, przy zastosowaniu przepisu art. 491¹⁴ a p.u., który stanowi, że w przypadku postępowania wszczętego na wniosek wierzyciela przepisów art. 491¹⁴ – 491²¹ nie stosuje się, jeżeli zachodzą okoliczności wskazane w art. 491⁴ ust. 2- 4.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

W niniejszej sprawie wnioskodawca domagał się oddalenia wniosku na podstawie art. 491⁴ ust.1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r. poz. 2344 ze zm., dalej jako: „p.u.”), zgodnie

z którym sąd oddał wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. W ocenie Sądu wnioskodawca jednak nie wykazał w toku postępowania, aby dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej rozmiar umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego również nie stwierdził wystąpienia powyższych przesłanek. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem przez rażące niedbalstwo rozumie się niezachowanie minimalnych (elementarnych) zasad prawidłowego zachowania się w danej sytuacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2004 IV CK 151/03). Dla przypisania niedbalstwa konieczne jest zatem ustalenie, że dłużnik w konkretnych okolicznościach mógł zachować się z należyłą starannością.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, niewypłacalność dłużnika powstała wskutek kryzysu gospodarczego oraz poniesienia znacznych strat finansowych w związku ze zwykłymi czynnościami podejmowanymi w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej (wadliwe wykonanie robót, kary umowne, nierzetelność kontrahentów). Podkreślić należy, że dłużnik nie zaciągał żadnych zobowiązań, pożyczek czy kredytów w sytuacji braku możliwości ich spłaty. W ogóle zobowiązania dłużnika nie wynikają z celowo zaciąganych zobowiązań, a stanowią zobowiązania wobec kontrahentów oraz zobowiązania publicznoprawne z tytułu zaległości podatkowych i składowych. Trudno w takim przypadku stwierdzić aby dłużnik umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa doprowadził do swojej niewypłacalności lub zwiększył jej stopień.

Punkty 2-4 sentencji stanowiły obligatoryjne elementy każdego orzeczenia o ogłoszeniu upadłości (art. 491⁵ p.u.).

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie 6 postanowienia stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 35 p.u. oraz w zw. z art. 491² ust. 1 p.u. obciążając nimi dłużnika, gdyż wniosek o ogłoszenie upadłości został uwzględniony. W takiej sytuacji dłużnik ponosi koszty postępowania poniesione przez wierzyciela. W związku z powyższym Sąd zasądził od dłużnika na rzecz wnioskodawcy zwrot kosztów postępowania w łącznej kwocie 4.877zł. Na koszty te składa się kwota 3.600zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustalona na podstawie § 8 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.), kwota 900zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego ustalona na podstawie § 16 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.), 17zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 30 zł tytułem zwrotu opłaty od wniosku, 30 zł tytułem zwrotu opłaty od zażalenia oraz kwota 300zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu pełnomocnika na trzy terminy rozprawy. W ocenie Sądu sprawa o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej nie jest sprawą zawiłą, a nakład pracy adwokata nie jest nadmierny. W związku z powyższym należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie zaistniały okoliczności uzasadniające ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż wysokość stawki minimalnej, to jest 3.600zł.

Wnioskodawca wniósł zażalenie na powyższe postanowienie zaskarżając je w całości. Zarzucił w nim:

- 1) naruszenie przepisu art. 491⁴ ust. 1 p.u. poprzez jego niezastosowanie i ogłoszenie upadłości dłużnika w sytuacji, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów jest oczywistym, że dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa,
- 2) naruszenie przepisu art. 491⁴ ust. 3 p.u. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i ogłoszenie upadłości dłużnika jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej w sytuacji, gdy zaistniała bezwzględna przesłanka do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości L. C., co Sąd Rejonowy wyraźnie stwierdził na stronie 6 uzasadnienia skarżonego postanowienia.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, ewentualnie wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd zważył, co następuje:

Zważyć należy, że przesłankę dopuszczalności środka zaskarżenia stanowi co do zasady pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) Istnieje ono wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest obiektywnie w sensie prawnym niekorzystne dla skarżącego, ponieważ

z punktu widzenia jego skutków związanych z prawomocnością materialną skarżący nie uzyskał ochrony prawnej, którą zamierzał osiągnąć przez procesowo odpowiednie zachowanie w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt II CZ 12/17, LEX nr 2312471). W niniejszej sprawie intencją wnioskodawcy było ogłoszenie upadłości dłużnika, jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej i najogólniej mówiąc wydane orzeczenie jest zgodne z żądaniem zgłoszonym we wniosku. Wnioskodawca uzyskał zatem orzeczenie zgodne z jego wnioskiem.

Należy jednak wskazać, że wierzyciel w trakcie postępowania domagał się dokonania przez Sąd oceny zachowań dłużnika. W piśmie z dnia 6 października 2017 r. (k. 86-87) m.in. wskazał, że L. C. doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień wskutek rażącego niedbalstwa. Zaciągał on bowiem kolejne zobowiązania mimo wymagalności i braku zapłaty wierzycielom. W piśmie tym również sformułował wniosek, na wypadek uznania przez Sąd, że nie ma podstaw do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 491⁴ ust. 1 prawa upadłościowego, o wyłączenie stosowania względem dłużnika przepisów art. 491¹⁴ – 491²¹ prawa upadłościowego.

W niniejszej sprawie wnioskodawca ma interes prawny w zaskarżeniu zapadłego orzeczenia. (por. uchwałę 7 sędziów – zasada prawna z dnia 15 maja 2014 r. III CZP 88/13). Krótko rzecz ujmując o trafności orzeczenia nie decyduje jego zgodność z wnioskiem skarżącego, ale zgodność z obowiązującym przepisem. W złożonym zażaleniu skarżący wskazując na niezastosowanie art. 492⁴ ust. 1 p.u. w istocie zarzucił Sądowi dowolną i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego. Ocena ta doprowadziła bowiem do uznania, że dłużnik nie doprowadził do swej niewypłacalności w sposób umyślny lub wskutek rażącego niedbalstwa. Ten zarzut okazał się nie zasadny.

Sąd Okręgowy podkreśla, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału. Przepis art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu treści art. 328 § 2 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązek: po pierwsze – wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie – uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, po trzecie – skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte – wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej wyższej instancji i skarżącemu na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny, bądź też jego zdyskwalifikowanie, po piąte – przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.

Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 27.09.2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906).

Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności

skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak SN m.in. w orzeczeniach: z 23.01.2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, z 12.04.2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, z 10.01.2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

Odnosząc powyższe wywody do realiów niniejszej sprawy, stwierdzić należało, że skarżący ograniczył się w apelacji głównie do polemiki z twierdzeniami Sądu Rejonowego i przedstawienia w istocie własnej wersji oceny zgromadzonego w sprawie materiału, nie odnosząc się do logicznej oceny tego materiału przez Sąd pierwszej instancji i w efekcie nie podważając skutecznie dokonanej przez tenże Sąd oceny dowodów, mieszczącej się w ramach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

W szczególności skarżący niesłusznie, w ocenie Sądu Okręgowego, upatruje naruszenie przepisu art. 491⁴ ust.1 p.u. w błędnym, jego zdaniem, przyjęciu przez Sąd Rejonowy, że dłużnik mimo ciężących na nim wymagalnych zobowiązań był aktywnym uczestnikiem obrotu gospodarczego tworząc nowe przedsiębiorstwa. W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy oceniając zachowanie dłużnika podkreślił, że zaciąganie nowych pożyczek czy kredytów było następstwem chęci regulowania zobowiązań wobec kontrahentów oraz podmiotów publicznoprawnych z tytułu zaległości podatkowych i składkowych. Taka ocena jest całkowicie poprawna jeśli się zważy, że dłużnik ponosił znaczne straty finansowe w toku prowadzenia normalnej działalności gospodarczej w następstwie wadliwie wykonanych robót, niezetelności kontrahentów.

Ten też przepis prawa upadłościowego zastosował Sąd Rejonowy ogłaszając upadłość dłużnika nieprowadzącego działalności gospodarczej, z wyłączeniem zastosowania w postępowaniu upadłościowym przepisów art. 491¹⁴ do 491²¹ ustawy Prawo upadłościowe, w punkcie pierwszym sentencji zaskarżonego postanowienia.

Na marginesie jedynie zważyć należy na bezzasadność zarzutu naruszenia art. 491⁴ ust. 3 prawa upadłościowego w rozpoznawanym przypadku. Zgodnie z tym przepisem, Sąd rozpoznający wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej złożony przez wierzyciela, nie bada przesłanek oddalenia wniosku z przepisu art. 491⁴ ust. 2-4 prawa upadłościowego, co wprost wynika z art. 491⁴ ust. 5 prawa upadłościowego („Do wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego przez wierzyciela ust. 2-4 nie stosuje się.”). Okoliczności określone w art. 491⁴ ust. 2-4, w tym także z ust. 3 p.u. są oceniane wyłącznie z perspektywy zastosowania art. 491^{14a}, który, jak ocenił Sąd Rejonowy, miał w sprawie zastosowanie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na podstawie przepisu art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. i w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Artur Fornal Marek Tauer Elżbieta Kala